

Єсіна В. О.,
к.е.н., доцент,
доцент кафедри економіки;
Рудаченко О. О.,
к. е.н, доцент,
доцент кафедри підприємництва
та бізнес-адміністрування,
*Харківський національний університет
міського господарства імені О. М. Бекетова*

ПЕРСПЕКТИВНА ОЦІНКА ЕКОНОМІЧНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ГАЛУЗЕЙ УКРАЇНИ

Економічний потенціал окреслює наявні та приховані можливості, кількісний і якісний склад ресурсів, визначає стан суб'єктів господарювання в перспективі, шлях подальшого розвитку. Тому, вважаємо, що проведення аналізу економічного потенціалу за видами економічної діяльності суб'єктів господарювання є досить важливим етапом дослідження.

На основі ретельного аналізу офіційної інформації, що знаходиться у відкритому доступі було обґрунтовано склад показників для проведення інтегральної оцінки перспективних значень економічного потенціалу суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності (економічний потенціал галузей).

Для оцінки економічного потенціалу галузей використовуються наступні абсолютні та відносні показники:

- рентабельність;
- чистий прибуток (збиток);
- питома дохідність;
- капітальні інвестиції;
- незавершені капітальні інвестиції;
- поточні фінансові інвестиції;
- коефіцієнт абсолютної ліквідності;
- коефіцієнт автономії;
- коефіцієнт зносу.

Визначивши перспективні значення абсолютних показників, необхідно зробити те саме з відносними (особливо у випадках, коли їх не можна розкласти на складові через відсутність необхідної статистичної інформації). У випадку оцінки економічного потенціалу такими показниками є питома дохідність, а також коефіцієнти абсолютної ліквідності та автономії.

Розрахунок перспективних значень показників, що відображають рівень використання потенціалу за видами на галузевому рівні є одним з найважливіших етапів інтегральної оцінки, оскільки від результатів його проведення залежить розподілення коштів, що виділяються державою для фінансування певного напрямку економічної діяльності.

Необхідність визначення перспективних значень показників обумовлена:

- а) тимчасовою відсутністю фактичних даних у відкритому доступі;
- б) потребою у плануванні розміру державних коштів, що спрямовуються для забезпечення розвитку національної економіки за напрямками економічної діяльності.

В дослідженні, для визначення прогнозного значення, пропонується застосовувати трендовий аналіз.

Відповідно до економічного змісту застосування означеного методу, етапи перспективної оцінки значень показників виглядають таким чином:

Аналіз динаміки фактичних показників та вибір рівняння тренду.

Розрахунок перспективних значень абсолютних показників.

Визначення перспективних відносних показників на основі результатів попередніх розрахунків.

Нормалізація перспективних.

Розрахунок перспективних значень інтегрального показника економічного потенціалу.

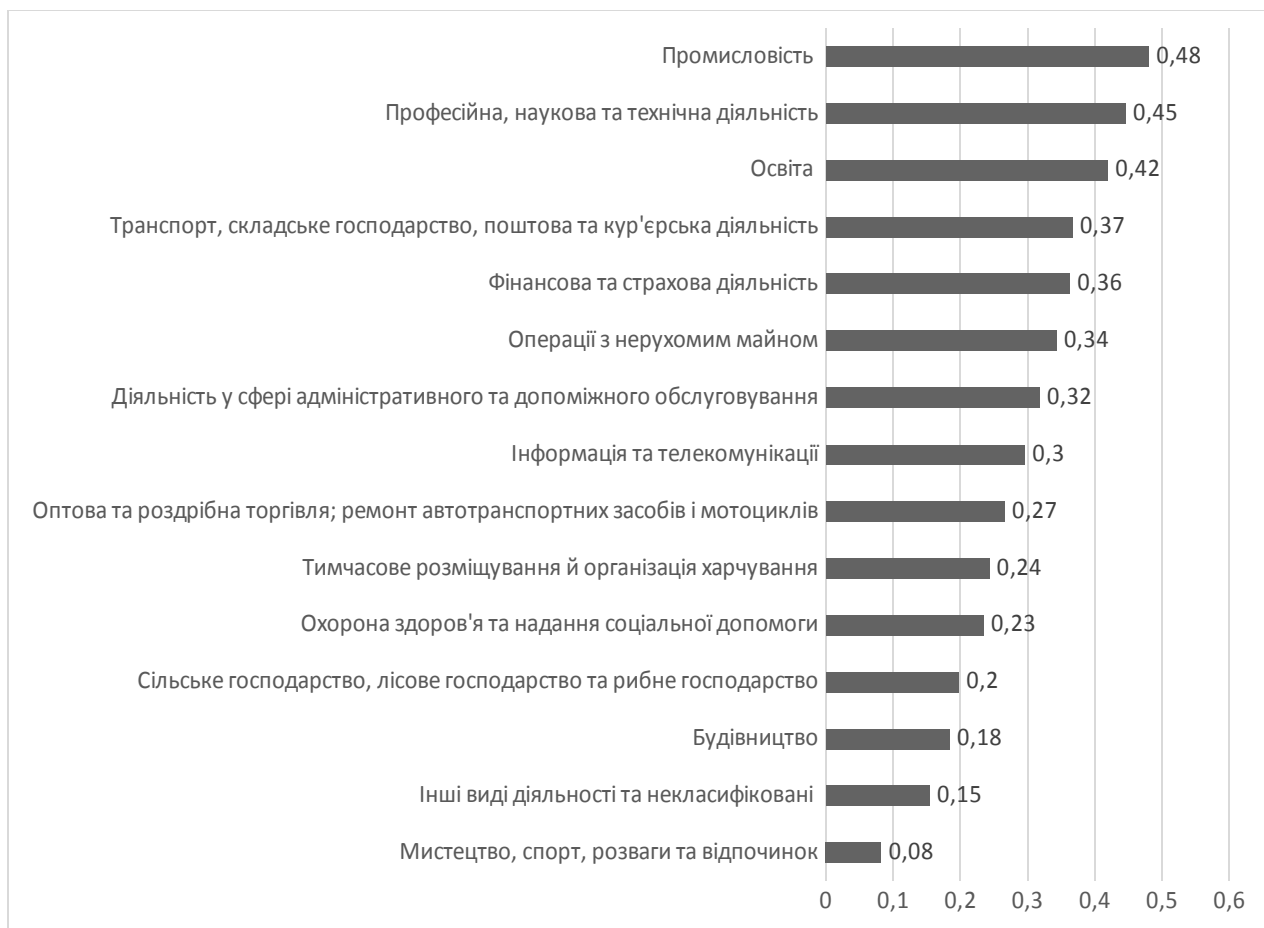
Для розрахунку перспективних значень показників, що характеризують потенціал в розрізі його складових буде використано фактичні дані за період 2014-2018 рр. Термін розрахунку перспективних значень становитиме 3 роки – 2019-2021 рр.

Вибір рівнянь для побудови трендів здійснювався між логарифмічними, ступеневими, експоненціальними або лінійними залежностями. При цьому лінійні залежності використовувалися лише тоді, коли забезпечували досить високе значення критерію достовірності апроксимації R^2 .

Специфіка застосування описаного методу – побудова значної кількості трендів для кожного абсолютного показника (або відносного, у випадку неможливості визначення його абсолютних складових), що розраховується для кожного виду економічної діяльності суб'єктів господарювання.

Використання результатів нормалізації показників дає можливість визначити перспективні значення інтегрального показника за видами економічної діяльності суб'єктів господарювання, що у нашому випадку визначається із застосуванням середньої арифметичної (аналогічно до того, як цей показник був розрахований для нормалізованих фактичних показників за видами потенціалу у попередньому розділі цього звіту). Варто відзначити, що процедура нормалізації буде застосовуватися для узагальнення результатів оцінки економічного потенціалу за видами економічної діяльності суб'єктів господарювання.

Для ілюстрації отриманих результатів визначимо інтегральний показник для оцінки економічного потенціалу за 2021 р. (рис. 1).

Рис. 1. Результати перспективної оцінки економічного потенціалу за видами економічної діяльності суб'єктів господарювання, 2021 р., частка одиниці

За результатами розрахунку перспективних значень інтегрального показника економічного потенціалу можна стверджувати, що промисловість залишається в лідерах. Також, досить високі показники характерні для професійної, наукової та технічної діяльності; освіти. Якщо низькі результати напрямку «мистецтво, спорт, розваги та відпочинок можна пояснити специфікою відповідних галузей, то низькі результати будівництва та сільського господарства пояснюються лише недостатнім фінансуванням та нераціональним використанням наявних ресурсів. Також спостерігається зростання рейтингу транспорту, складського господарства, поштової та кур'єрської діяльності (що узгоджується із сучасними тенденціями); а також фінансової та страхової діяльності та ін.

Список використаних джерел:

1. Єсіна В. О, Рудаченко О. О., Тарарусь Ю. О. Характеристика основних етапів оцінки потенціалу економічних систем. Науковий журнал «Вісник Одеського національного університету. Економіка». Том 25 Випуск 3 (82). 2020. С.23-28.

2. Рудаченко О. О., Єсіна В. О. Методи оцінки потенціалу економічних суб'єктів в системі соціально-економічного розвитку країни. Електронний науковий журнал «Приазовський економічний вісник». Випуску 3 (20). 2020. С. 118-122. URL:http://pev.kpu.zp.ua/journals/2020/3_20_ukr/23.pdf (дата звернення: 06.03.2021).

3. Квасницька Р. С., Тарасюк М. В. Структуризація потенціалу підприємств. Вісник КНТЕУ. 2017. № 1. С. 73–82.